

KAUÇUĞUN YOLCU

Paket lastiği, spor ayakkabı, balon, araba lastiği, hortum... Günlük yaşamımızda sıkça kullandığımız birbirinden alakasız gibi görünen bu ürünlerin ortak bir özelliği var. Hepsinin yapımında lastik benzeri bir madde olan kauçuk kullanılıyor. Peki kauçuk nereden elde ediliyor olabilir sizce? Hemen söyleyelim! Tropikal bir ağaç olan kauçuktan!

Kauçuk nemli ve sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç. Lateks adı verilen beyaz renkli, koyu kıvamlı ve yapışkan bir öz suyu var. Tahmin edeceğiniz gibi lateks, kauçuk yapımında kullanılan ham maddenin ta kendisi! Ancak kauçuk ağacından lateks çıkarmak zor bir iş.

ULUĞU

Kauçuk ağacından lateks çıkarma işlemine akıtma, bu işi yapan kişiye de akıtıcı deniyor. Akıtıcı, kauçuk ağacının gövdesine dikkatli bir şekilde kesikler atıyor. Kesiklerin altına bir kova asılıyor. Böylece lateksin kovaya dolması sağlanıyor. Tek bir kauçuk ağacı, saatte yaklaşık 240 mililitre lateks verebiliyor. Ancak yedi yaşından küçük ağaçlara lateks çıkarma işlemi uygulanmıyor. Otuz iki yaşından büyük ağaçlarsa çok az lateks ürettiği için çok tercih edilmiyor.

Lateks çıkarmak için bir ağaca kesik atılıyor. Bu kesikler bir süre sonra kendiliğinden kapanacak.

Ağaçlara asılan kovalardan toplanan lateksin içine amonyak gibi kimyasal maddeler katılıyor. Böylece lateksin sıvı hâlde kalması sağlanıyor. Ardından işleme tesislerine götürülen lateksin içine başka kimyasallar da karıştırılıyor ve sonra lateks yüksek ısıda pişiriliyor. Böylece lateks sertleşiyor ve dayanıklı kauçuk hâline geliyor. Bu sert ve dayanıklı kauçuk, araba lastiği ve hortum gibi sert ürünlerin yapımında kullanılıyor. Paket lastiği ve balon gibi ürünlerin yapımında kullanılan kauçuksa bu işlemin uygulanmadığı yumuşak kauçuk.

Doğal kauçuktan başka, petrol ürünlerinden kimyasal yöntemlerle elde edilen sentetik kauçuk da var.

İster doğal, ister sentetik olsun kauçuğu kullanışlı kılan birçok özelliği var. Öncelikle kauçuk, ısıya ve elektrik akımına karşı yalıtım sağlayan bir madde. Yani elektrik akımının ve ısının başka bir ortama geçmesini engelliyor. Üstelik dayanıklı, esnek ve uzun ömürlü.

Kauçuktan yapılmış araba lastikleri

Dünya genelinde bir yılda üretilen kauçuğun yarısından fazlası araba lastiği yapımında kullanılıyor. Doğal ve sentetik kauçuğun karıştırılmasıyla daha dayanıklı lastikler elde ediliyor.

Kullanım süresini tamamlayan kauçuklar geri dönüştürülebiliyor. En çok geri dönüştürülen kauçuk ürünse tahmin edebileceğiniz gibi araba lastiği. Geri dönüşüm tesislerinde kauçuk lastikler öğütülerek küçük parçalara ayrılıyor. Bu parçalar asfalt karışımında, çocuk parklarındaki zeminlerde ya da yeni araba lastiği yapımında kullanılabilir.

